

Прокопенко Т.А.

*здобувач кафедри АГПФЕБ юридичного факультету
Сумського державного університету*

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

За останні роки середовище функціонування органів внутрішніх справ суттєво модифікувалося, зазнало значних змін. Кризові явища охопили всі сфери народного господарства, що впливають на криміногенну ситуацію в країні, створюючи причинний механізм різкого зростання злочинності та багатьох негативних фонових явищ. Криміногенна ситуація в Україні, з якою зіткнулися за теперішнього часу працівники органів внутрішніх справ, надзвичайно складна. Населення стало свідком таких нових явищ злочинного насилля як рекет, заложництво, убивства на замовлення. Набувають розповсюдження нові засоби скоєння злочинів з використанням ринкових відносин та сучасних досягнень науки та техніки: фіктивні господарські операції, махінації з цінними паперами, крадіжки шляхом використання телекомунікаційних та комп'ютерних мереж банків, промислове шпигунство, посягання на інтелектуальну власність, порушення патентних прав і т.п. Зростає кількість корисливих злочинів. Значно зросла організована злочинність, також поширюється підліткова злочинність, наркоманія і наркобізнес, проституція.

Одночасно значне зростання обсягу роботи в сполученні з ігноруванням потреб працівників органів внутрішніх справ та переосмисленні їх положення в суспільстві, в нормативному урегулюванні на якісно новому рівні питань їх статусу, соціального та правового захисту, тягнуть відтік кадрів із органів внутрішніх справ, загальне зниження ефективності їх діяльності, стану дотримання працівниками органів внутрішніх справ дисципліни і законності. Все це знов, з особливою гостротою ставить питання про необхідність удосконалення соціально-правового статусу працівників міліції сучасному питанні. Треба відзначити, що така ситуація викликає підвищену увагу до проблем діяльності правоохоронних органів в цілому і до питань соціально-правового статусу працівників органів внутрішніх справ зокрема. Ці та інші, проблеми їх діяльності, неодноразово розглядались на сторінках періодичної преси, становились предметом наукових досліджень, що знов таки підкреслювали їх актуальність. Але велика кількість надзвичайно гострих, з погляду автора, питань так і залишається без суттєвого дослідження та виведення обґрунтованого висновку чи робочої інструкції втілення. Як

приклад, питання порядку перепризначення особового складу підрозділу ОВС який скорочується або реорганізовується, має багато прогалин, що завдають переважно велику кількість нез'ясованих і не прописаних дій, які доводять іноді сторони роботодавця і робітника до розгляду в судовій установі.

Проблема питань соціально-правового захисту співробітників органів внутрішніх справ в умовах формування правової держави, поступового переходу до ринкової системи суспільних відносин стає все більш важливою. Виразно спостерігається неналежний рівень правового та соціального захисту співробітників органів внутрішніх справ. Недостатня розробленість правового положення співробітників органів внутрішніх справ, проблем їх статусу, викликає невпевненість окремих співробітників у правомірності, доцільності та раціональності своїх дій, призводить до соціальної та професійної апатії, що викликає обґрунтовану тривогу в умовах тенденції до росту злочинності, яка спостерігається в країні. Дійсно, чим більш впевнено у правовому відношенні почуває себе суб'єкт права, тим активніше він діє [1, с. 70]. Прогалини в соціально-правовій політиці в цілому в цій сфері зокрема породили багато соціальних аномалій, таких як: залучення співробітників органів внутрішніх справ до виконання невласних їм функцій, некомпетентне втручання у їх суцільно професійну діяльність, надмірну централізацію управління у сфері охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю, невідповідність характеру умов праці розмірам її оплати, низький рівень соціально-побутового забезпечення та багато іншого.

Рівень правового і соціального захисту суттєво впливає і на стан плинності кадрів. За останні роки неухильність до потреб співробітників органів внутрішніх справ, некомпетентне втручання в їх діяльність призвели до значної втрати органами внутрішніх справ свого професійного ядра. Серед причин звільнення співробітників органів внутрішніх справ зі служби (за власною ініціативою), своєрідних демотиваторів їх діяльності, перші позиції належать: низькому рівню заробітної плати, що не покриває зростаючого рівня споживання; ненормованості робочого дня, невпорядкованості праці та відпочинку; суттєвим психічним та фізичним перевантаженням на службі; неуважності до нужд та потреб співробітників органів внутрішніх справ; поганим побутовим умовам (зокрема - відсутність житла та перспектив його отримання в органах внутрішніх справ). Правовий стан працівників органів внутрішніх справ характеризується передусім тим, що будучи громадянами своєї держави, вони мають загальні права, свободи та обов'язки, які належать усім громадянам незалежно від будь-яких групових їх особливостей [2, с. 82-83].

Можна навести велику кількість суттєвих прикладів які є і, які необхідно досліджувати, а також науково обґрунтовувати. На даному етапі слід не залишати без уваги великий досвід в побудові та кадровому забезпеченні поліції країн Європейського Союзу. Інтеграційні моменти по вдосконаленню системи правового статусу співробітників міліції України мали б вагомий результат для країни в цілому, адже в багатьох країнах Європи поліцейські підрозділи є елітними як в сфері виконання своїх функціональних обов'язків, так і в сферах оплати праці та соціального захисту.

Література

1. Матузов Н.И. Правовая система и личность / Н.И.Матузов. - Саратов: Издательство Саратовского университета, 1987. - 98с.

2. Витрук Н.В. Правовой статус личности в СССР / Н.В.Витрук. - М.: Юридическая литература, 1985. - 175с.

Прокопенко, Т.А. Правове забезпечення засобів захисту прав і свобод працівників органів внутрішніх справ [Текст] / Т.А. Прокопенко // Актуальні проблеми юридичної науки на шляху сучасної розбудови держави і суспільства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 5-7 червня 2014 р. / Ред.кол.: В.С. Венедіктов, А.М. Куліш, М.М. Бурбика; За ред.: В.С. Венедіктова, А.М. Куліша. - Суми : СумДУ, 2014. - С. 62-64.